

Журнал включено до Переліку наукових фахових видань Постановою Президії ВАК України від 16 грудня 2009 р. № 1-05/6

ЗАСНОВАНИЙ
у вересні 1979 року

Виходить 4 рази на рік

СВІДОЦТВО
про державну реєстрацію
друкованого засобу
масової інформації
видане Міністерством юстиції
України

Серія КВ № 12859-1743 ПР
від 16.06.2007 р.

Друкується за постановою
редакційної колегії журналу та
рішенням Вченої ради Інституту
геохімії, мінералогії та
рудоутворення ім. М.П. Семененка
НАН України
ЗАСНОВНИКИ:

Національна академія наук
(НАН) України,
Інститут геохімії, мінералогії та
рудоутворення ім. М.П. Семененка
(ІГМР) НАН України

ВИДАВЕЦЬ
ІГМР ім. М.П. Семененка НАН
України

Адреса редакції:
03680, Київ-142, Україна,
пр-т Акад. Палладіна, 34
ІГМР ім. М.П. Семененка НАН
України
Редакція "Мінералогічного
журналу"
тел. (38044) 424-02-42
факс (38044) 424-12-70
E-mail: igmr@igmof.gov.ua;
minjourn@ukr.net

м. Київ 2011

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор
О.М. ПОНОМАРЕНКО (Україна)

О.Б. Бобров (Україна)
Е.Я. Жовинський (Україна)
В.М. Загнітко (Україна)
В.М. Квасниця (Україна)
С.Г. Кривдік
заступник головного редактора (Україна)
Є.О. Куліш
заступник головного редактора (Україна)
Г.О. Кульчицька
відповідальний секретар (Україна)
А.А. Маракушев (Росія)
І. М. Наумко (Україна)
В.І. Павлишин
заступник головного редактора (Україна)
О.М. Платонов (Україна)
Е.В. Соботович (Україна)
Л.М. Степанюк (Україна)
Г. Удубаша (Румунія)
В.С. Урусов (Росія)
В.М. Хоменко (Україна)
Є.Ф. Шнюков (Україна)
Р.Д. Шхаулін (Нідерланди)
М.П. Щербак
заступник головного редактора (Україна)
М.П. Юшкін (Росія)

Завідуюча редакцією
Н.Р. Калмикова

Редактори
А.І. Радченко, В.В. Матросова

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

03680 Київ-142, проспект Академіка Палладіна, 34
Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення
ім. М.П. Семененка НАН України
редакція "Мінералогічного журналу"
тел. (38044) 424-02-42
Факс (38044) 424-12-70
E-mail: igmr@igmof.gov.ua

EDITORIAL BOARD

Editor-in-Chief
O.M. PONOMARENKO (Ukraine)

O.B. Bobrov (Ukraine)
V.M. Khomenko (Ukraine)
S.G. Kryvdik
Deputy Editor-in-Chief (Ukraine)
G.O. Kulchytska
Secretary-in-Chief (Ukraine)
E.O. Kulish
Deputy Editor-in-Chief (Ukraine)
V.M. Kvasnytsya (Ukraine)
A.A. Marakushev (Russia)
I.M. Naumko (Ukraine)
V.I. Pavlyshyn
Deputy Editor-in-Chief (Ukraine)
O.M. Platonov (Ukraine)
R.D. Schuiling (The Netherlands)
M.P. Shcherbak
Deputy Editor-in-Chief (Ukraine)
E.F. Shnyukov (Ukraine)
E.V. Sobotovych (Ukraine)
L.M. Stepanyuk (Ukraine)
G. Udubaşa (Rumania)
V.S. Urusov (Russia)
N.P. Yushkin (Russia)
V.M. Zagnitko (Ukraine)
Ed.Ya. Zhovynsky (Ukraine)

Head of the Editorial Staff
N.R. Kalmykova

Editors
A.I. Radchenko, V.V. Matrosova

EDITORSHIP ADDRESS

34, Palladina Prospect, 03680, Kyiv-142,
Ukraine
Tel. (38044) 424-02-42
Fax (38044) 424-12-70
E-mail: igmr@igmof.gov.ua

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
видане Міністерством юстиції України Серія КВ № 12859-1743 ПР

Друкується за постановою редакційної колегії журналу

Технічний редактор *Т.М. Шендерович*

Комп'ютерна верстка *В.Г. Веденської*

Здано до набору 17.05.2011. Підп. до друку 06.06.2011. Формат 60×84/8. Папір. офс. № 1. Гарн. Ньютон.
Друк офсетний. Умов. друк. арк. 12,56. Тираж 265 прим. Зам. 2995.

Оригінал-макет виготовлено та тираж видруковано ВД "Академперіодика" НАН України,
01004 м. Київ-4, вул. Терещенківська, 4

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 544 від 27.07.2001 р.

Андрєєв Олександр Вячеславович — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Київ

Возняк Дмитро Костянтинович — д-р геол. наук, зав. від. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Гаценко Віра Олексіївна — н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Гейко Юлія Вікторівна — гол. геолог. ПП ЦРГД ПДРГП "Північгеологія", Київ

Грущинська Олена Володимирівна — асп. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Київ

Гузь Наталія Володимирівна — асп. ІМаг НАН та МОН України, Київ

Довбуш Тетяна Іллівна — н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Дорошенко Андрій Миколайович — інж.-технолог. ІОНХ ім. В.І. Вернадського НАН України, Київ

Дудченко Наталія Олександрівна — канд. біол. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Зінченко Олег Володимирович — канд. геол.-мінерал. наук, доц. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Київ

Льченко Катерина Олександрівна — канд. геол. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Калініченко Олена Анатоліївна — канд. фіз.-мат. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Костенко Олена Миколаївна — асп. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Кузьменкова Оксана Федорівна — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. Белорус. науч.-исслед. геол.-развед. ин-т РУП "Белгеологія", Минск

Кураєва Ірина Володимирівна — д-р геол. наук, зав. від. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Куц Віктор Олексійович — н. с. ІМаг НАН та МОН України, Київ

Лупашко Тетяна Миколаївна — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Манічев Вячеслав Йосипович — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. ІГНС НАН та МНС України, Київ

Мельничук Віктор Григорович — канд. геол.-мінерал. наук, доц. Нац. ун-т водогосподарства та природокористування, Рівне

Мицюк Борис Матвійович — канд. хім. наук, с. н. с. ІМаг НАН та МОН України, Київ

Моїсєєв Андрій Юрійович — канд. біол. наук, с. н. с. ІГН НАН України, Київ

Моїсєєва Надія Петрівна — канд. хім. наук, пров. н. с. ІГН НАН України, Київ

Наумко Ігор Михайлович — д-р геол. наук, зав. від. ІГГГК НАН України, Львів

Покалюк Володимир Васильович — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. ІГНС НАН та МНС України, Київ

Пономаренко Олександр Миколайович — д-р геол. наук, чл.-кор. НАН України, дир. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Попенко Едуард Сергійович — асп. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Сава Надія Григорівна — інж. II кат. ІГГГК НАН України, Львів

Самчук Анатолій Іванович — д-р хім. наук, гол. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Сахно Богдан Емануїлович — м. н. с. ІГГГК НАН України, Львів

Степанюк Леонід Михайлович — д-р геол. наук, заст. дир. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Тараско Ірина Володимирівна — геолог. Рівнен. ГРЕ, Рівне

Телепко Лариса Федорівна — пров. інж. ІГГГК НАН України, Львів

Терещенко Світлана Іванівна — канд. геол.-мінерал. наук, с. н. с. ІГНС НАН та МНС України, Київ

Цимбал Степан Миколайович — канд. геол.-мінерал. наук, пров. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Цимбал Юрій Степанович — канд. геол. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Шашорін Юрій Миколайович — канд. геол.-мінерал. наук, гол. геолог. Причорномор. ДРГП НАК "Надра України", Одеса

Шестопалов Вячеслав Михайлович — д-р геол.-мінерал. наук, акад. НАН України, проф., заст. дир. ІГН НАН України, Київ

Шумлянський Леонід Владиславович — канд. геол. наук, с. н. с. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

Schuiling R.D. — dr., prof. Inst. of Geosciences, Univ., Utrecht, The Netherlands

Яковенко Олександр Валерійович — асп. ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ

**ІНСТИТУТ ГЕОХІМІЇ, МІНЕРАЛОГІЇ ТА РУДОУТВОРЕННЯ
ім. М.П. СЕМЕНЕНКА НАН УКРАЇНИ ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ:
до докторантури та аспірантури з відривом та без відриву
від виробництва на 2011 р. за спеціальностями:**

до докторантури

Прийом заяв до **1 серпня 2011 р.**

до аспірантури

04.00.02 – геохімія; 04.00.08 – петрологія; 04.00.20 – мінералогія, кристалографія.

Вступники до аспірантури подають до **10 вересня 2011 р.** на ім'я директора Інституту такі документи:

1. Заява.
2. Особовий листок з обліку кадрів.
3. Список опублікованих наукових праць і винаходів. Аспіранти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді (реферати) з обраної ними спеціальності.
4. Медична довідка про стан здоров'я за формою № 286-у.
5. Копія диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, – копію нострифікованого диплома).
6. Посвідчення про складання кандидатських іспитів (за їхньої наявності). Паспорт та диплом про вищу освіту подаються вступником особисто.

Адреса Інституту: 03680, Київ-142, пр-т Акад. Палладіна, 34, т. 424-04-60

На першій стор. обкладинки: Кристали гіпсу на гіфах міцелію (грибниці).

Збільшено в 600 разів.

На четвертій стор. обкладинки: Те саме. Збільшено у три тисячі разів.

Фото з архіву Д.П. Дьоменка

МІНЕРАЛОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

ТОМ 33 • 2 • 2011

КВІТЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ЖУРНАЛ • ЗАСНОВАНИЙ У ВЕРЕСНІ 1979 Р. • ВИХОДИТЬ 4 РАЗИ НА РІК • КИЇВ

ЗМІСТ

Мінералогія

- НАУМКО І.М., САВА Н.Г., САХНО Б.Е., ТЕЛЕПКО Л.Ф., ШАШОРІН Ю.М. Мінералого-генетичні особливості золотоносних парагенезів Капустянського кварцово-жильного рудопояву (південно-західна частина Українського щита) 3
- ПОКАЛЮК В.В., ДОРОШЕНКО А.Н., ТЕРЕЩЕНКО С.И. Мегасферолиты в гипсах Приднестровья (происхождение и влияние на спелеогенез) 15
- ЗІНЧЕНКО О.В., АНДРЕЄВ О.В., ВОЗНЯК Д.К., ГРУЩИНСЬКА О.В. Сильвін у пержанських гранітах Коростенського плутону 25
- МИЦЮК Б.М., ГУЗЬ Н.В., КУЦ В.А. Влияние природы органических реагентов на синтез магнетита 33
- ДУДЧЕНКО Н.О. Магнітні властивості наномагнетиту, синтезованого в температурному діапазоні 40–90 °С 38
- КАЛИНИЧЕНКО Е.А. Влияние формы и размеров наночастиц магнетита на время релаксации магнитного момента 42

Петрологія

- ГАЦЕНКО В.О., ЛУПАШКО Т.М., ІЛЬЧЕНКО К.О. Петрогенетичні аспекти спектроскопічних особливостей циркону із амфіболітів Чермерпільської структури Середнього Побужжя 49
- ЦЫМБАЛ С.Н., СТЕПАНЮК Л.М., ЦЫМБАЛ Ю.С., ГЕЙКО Ю.В. Возраст щелочно-ультраосновных пород Болярковской интрузии (северо-западная часть Украинского щита) 66

Геохімія

- ШУМЛЯНСЬКИЙ Л.В., КУЗЬМЕНКОВА О.Ф., ЦИМБАЛ С.М., МЕЛЬНИЧУК В.Г., ТАРАСКО І.В. Геохімія та ізотопний склад Sr і Nd в інтрузивних тілах високотитанистих долеритів Волині 72
- КОСТЕНКО О.М., ДОВБУШ Т.І., СТЕПАНЮК Л.М. Геохронологія плагіогранітів "шереметівського" комплексу (Волинський мегаблок Українського щита) 83
- ШЕСТОПАЛОВ В.М., ПОНОМАРЕНКО О.М., МОІСЕЄВ А.Ю., САМЧУК А.І., МОІСЕЄВА Н.П., ПОПЕНКО Е.С. Селен у природних мінеральних водах західних регіонів України 89
- ЯКОВЕНКО О.В., САМЧУК А.І., КУРАЄВА І.В., МАНІЧЕВ В.Й. Особливості забруднення ґрунтів кадмієм та іншими важкими металами підприємствами кольорової металургії 96

Дискусії, критика, бібліографія

- SCHUIJLING R.D. Olivine to Combat Climate Change 100

Хроніка

- Академику РАН Н.П. Юшкину — 75 105

- Наші автори 108

MINERALOGICAL JOURNAL (UKRAINE)

VOL. 33 • 2 • 2011

APRIL–JUNE

SCIENTIFIC-THEORETICAL JOURNAL • FOUNDED IN SEPTEMBER, 1979 • 4 ISSUES PER YEAR • KYIV

CONTENTS

Mineralogy

- NAUMKO I.M., SAVA N.H., SAKHNO B.E., TELEPKO L.F., SHASHORIN YU.M. Mineralogenetic Features of Gold-Bearing Parageneses of the Kapustyanka Quartz-Vein Ore Occurrence (South-Western Part of the Ukrainian Shield) 3
- POKALYUK V.V., DOROSHENKO A.N., TERESCHENKO S.I. Megaspherulites in Gypsums of the Dnister Podillia Region (Origin and Influence on Speleogenesis) 15
- ZINCHENKO O.V., ANDREEV A.V., VOZNYAK D.K., GRUSCHYNSKA E.V. Sylvine in Perga Granites of Korosten Pluton 25
- MITSYUK B.M., GUZ N.V., KUTS V.A. Effect of the Nature of Organic Reagents on Magnetite Synthesis 33
- DUDCHENKO N.O. Magnetic Properties of Nanomagnetite, Synthesized in the Temperature Range of 40–90 °C 38
- KALINICHENKO E.A. Effect of Form and Dimensions of Magnetite Nanoparticles on Relaxation Time of the Magnetic Moment 42

Petrology

- GATSENKO V.O., LUPASHKO T.M., ILCHENKO K.O. Petrogenetic Aspects of Spectroscopic Features of Zircon from Chemerpil Structure Amphibolites of the Middle Bug Region 49
- TSYMBAL S.N., STEPANYUK L.M., TSYMBAL YU.S., GEIKO YU.V. Age of Alkaline-Ultrabasic Rocks in Bolyarka Intrusion (North-Western Area of the Ukrainian Shield) 66

Geochemistry

- SHUMLYANSKYI L.V., KUZMENKOVA O.F., TSYMBAL S.M., MELNYCHUK V.G., TARASKO I.V. Geochemistry and Sr-Nd Isotope Composition in Intrusive Bodies of High-Ti Dolerites of Volyn 72
- KOSTENKO O.M., DOVBUSH T.I., STEPANYUK L.M. Geochronology of Plagiogranites of "Sheremetiv" Complex (Volyn Megablock of the Ukrainian Shield) 83
- SHESTOPALOV V.M., PONOMARENKO O.M., MOISEEV A.YU., SAMCHUK A.I., MOISEEVA N.P., POPENKO E.S. Selenium in Natural Mineral Waters of the Western Regions of Ukraine 89
- YAKOVENKO O.V., SAMCHUK A.I., KURAEVA I.V., MANICHEV V.I. Peculiarities of Soils Contamination by Cadmium and Other Heavy Metals by Enterprises of Non-Ferrous Metallurgy 96

Discussions, Criticism and Bibliography

- SCHUILING R.D. Olivine to Combat Climate Change 100

News Items

- Academician RAN N.P. Yushkin is 75 105

- Our Authors 108